

KANCELARIA SENATU
KANCELARIA OGÓLNA

wpt. 05. 06. 2015

Zal.....Nr 3372253

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Warszawa, 05 czerwca 2015 roku

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michałak

ZSM.420.10.2015.AJ

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 9. 06. 15
nr. 3556 podpis. [signature]

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie Senatorów: Grzegorza Wojciechowskiego i Wojciecha Skurkiewicza, złożone 7 maja 2015 r. podczas 74. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Do mojego Biura wpływają prośby o interwencję od Polaków mieszkających z dziećmi poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Dotyczą one decyzji podejmowanych przez służby socjalne i sądy obcych państw, których skutkiem jest zabranie dzieci spod opieki rodziców, zakaz kontaktów z małoletnimi, a także ograniczenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej. W większości skargi te pochodzą od obywateli polskich zamieszkałych w Niemczech, Wielkiej Brytanii i Norwegii.

Podejmując działania wyjaśniające w tego rodzaju sprawach podejmuję wszelkie możliwe przewidziane prawem działania. Są one jednak znacznie ograniczone. Polski Rzecznik Praw Dziecka nie jestem bowiem uprawniony do żądania wyjaśnień od organów państw obcych, ani też do inicjowania postępowania przed zagranicznymi sądami i innymi instytucjami oraz uczestniczenia w tych postępowaniach na prawach strony. W związku z powyższym, korzystam z pomocy polskich placówek konsularnych oraz zwracam się do swoich zagranicznych odpowiedników.

W ramach wspomnianej współpracy, na mój wniosek pracownicy polskich urzędów konsularnych:

- 1) kierują pisma do instytucji socjalnych zawierające prośbę o wyjaśnienie przyczyn działań podjętych wobec małoletnich obywateli polskich,
- 2) podejmują interwencje, gdy stwierdzone zostały przypadki uniemożliwiania kontaktów dziecka z rodzicem,

25 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

3) monitorują przebieg postępowań sądowych toczących się przed sądami opiekuńczymi.

W lutym 2015 r. zwróciłem się do Ministra Spraw Zagranicznych w sprawie skarg dotyczących ingerencji w stosunki rodzinne obywateli polskich zamieszkałych w Niemczech, Wielkiej Brytanii i Norwegii, jakie wpłynęły do polskich placówek konsularnych w ciągu ostatnich 3 lat.

Z nadesłanej odpowiedzi wynika, że najczęstszymi powodami podejmowanych interwencji pozostaje przemoc domowa, nadużywanie alkoholu, zaniedbania w wykonywaniu władzy rodzicielskiej. W większości spraw monitorowanych przez konsulów działania miejscowych służb socjalnych były uzasadnione, a u ich podłoża leżało dobro dziecka.

Z nadesłanych z polskich placówek konsularnych wyjaśnień wynika także, że w niektórych przypadkach, interwencje miejscowych służb socjalnych są wynikiem znikomej wiedzy polskich rodziców na temat miejscowego prawa, różnic pomiędzy prawem polskim i prawem obowiązującym na miejscu w zakresie uregulowania władzy rodzicielskiej i różnic międzykulturowych. Zatem niezmiernie ważne jest, aby rodzice wyjeżdżający z dziećmi za granicę mieli pełną świadomość, że przebywając na terytorium obcego państwa podlegają jego prawu.

Moje szczególne zaniepokojenie wzbudza wzrost liczby spraw skierowanych do Konsulatu RP w Oslo. W 2012 roku Wydział Konsularny monitorował 3 sprawy, w 2013 -5 spraw, natomiast w 2014 r. do Konsulatu wpłynęło 27 nowych spraw.

Z odpowiedzi udzielonej Rzecznikowi przez Ministra Spraw Zagranicznych wynika, że podstawowe problemy na jakie napotyka polska placówka konsularna w Norwegii w relacjach z norweską służbą ochrony praw dziecka, dotyczą respektowania praw małoletnich zapisanych w Konwencji o prawach dziecka oraz uprawnień Konsula wynikających z Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych. Dotyczy to przede wszystkim odmowy ze strony instytucji norweskich udzielania informacji na temat sytuacji dziecka odseparowanego od rodziców oraz braku zgody na spotkania Konsula RP z małoletnim umieszczonym w pieczy zastępczej.

W związku z powyższym wystąpiłem do mojego odpowiednika, Rzecznika Praw Dziecka w Norwegii – Pani Anne Lindboe o udzielenie wsparcia polskim władzom konsularnym w Norwegii w wyjaśnianiu spraw dotyczących małoletnich obywateli polskich, w celu jak najlepszego zabezpieczenia praw dzieci wynikających z Konwencji o Prawach Dziecka. Współpraca z norweskim Rzecznikiem Praw Dziecka prowadzona jest, zarówno w sprawach indywidualnych, jak i na płaszczyźnie forum międzynarodowego w ramach działań

Europejskiej Sieci Rzeczników Praw Dziecka ENOC. Należy jednak podkreślić, że mój norweski odpowiednik nie posiada tak bogatego instrumentarium prawnego jak polski Rzecznik, dlatego nie może często bezpośrednio interweniować na skutek zgłoszenia sprawy przez polskiego Rzecznika Praw Dziecka.

Zagadnienia dotyczące ochrony interesów obywateli polskich zamieszkałych w Norwegii, w tym ustanowienia nad nimi opieki i kurateli oraz dalszej współpracy celem zabezpieczenia ich praw, były także przedmiotem dyskusji podczas szkolenia konsularnego w Ambasadzie RP w Londynie, w którym uczestniczył przedstawiciel Rzecznika Praw Dziecka.

z wyrazami szacunku
Marek Jankowski